

ROSKEIS

ROSK'N ROLL | Kundtidning 2017

Byggprojekt betyder val – från inredning till avfallshantering

14

DEN KÄNSLIGA ÖSTERSJÖN
TILLFRISKNAR MED
GEMENSAMMA KRAFTER

5

AVFALL TILL
ÅTERVINNING!

18

Sommarens Avfallsguide!

I mittuppslaget,
spara.

Posti Green

OFFENTLIGT MEDDELANDE

Från avstjälningsplats till cirkulär ekonomi

I mitten av 1900-talet började avstjälningsplatser inrättas i utkanterna av städerna. Allt kastades på avstjälningsplatsen. I dag finns sorteringsmöjligheterna nära kunden som en del av en enkel vardag. Allt sorterat avfallsmaterial tas till vara, antingen som material eller som energi. Nästan ingenting hamnar längre på avstjälningsplatsen. Omtanken om miljön och hälsan har under olika tider påverkat ordnandet av avfallshanteringen.

ROSKIS | 2017

Ledaren	4
Östersjön tillfrisknar med gemensamma krafter	5
Rosk'n Roll deltar i räddningsarbetet	7
I samklang	9
Den första automatiska avfallsstationen i Lovisa	9
Rosk'n Roll medverkar i Telaketju	9
En flerfackskunds erfarenheter	10
Flera sorteringsmöjligheter för husbolagen i västra Nyland	10
Kundtjänst: beställ en dekal, skriv ut guiden eller hämta en kalender	11
Ny adress för kontoret i Borgå	11
Avfallsrådgivning: Avfallsrådgivaren hjälper	12
Avfallsrådgivning: Nu kommer soppoliserna igen!	12
Rytmsektionen: Stängda lock, fri rutt – och föraren tackar!	13
Ett litet hus i Lovisa	14
Gör plats hemma för sortering	17
Avfall till återvinning – inte till avstjälningsplatsen	18
Avfallshanteringsmyndigheten påminner	18
Gästsolisten: Skräp hör inte hemma i naturen	20

Avfallsguide | Sommaren 2017

E-tjänsten öppen dygnet runt	21
Batteriet tycker om rött	
Rosk'n Rolls rytmer i de sociala medierna	
Otto och Romulus: Ambulerande insamlingar	22
För farligt avfall och metallskrot till insamlingarna	
Rådgivningstips	25
Små, men besvärliga?	
Avfallsstationernas tjänster förnyas	26
Gör så här då du för ett litet lass till avfallsstationen	26
Avfallsstationernas kontaktuppgifter	27
Ta makten över kaoset!	28

Rosk'n Roll tjänster produceras av Rosk'n Roll Oy Ab och Östra Nylands Avfallsservice Ab.

Företagen fullgör största delen av sina ägarkommuners lagstadgade avfallshanteringsskyldigheter.

UTGIVARE:

Rosk'n Roll Oy Ab
Munkabacken 51, 08500 Lojo
Växel: 020 637 7010

Östra Nylands Avfallsservice Ab
Industrivägen 4, 06150 Borgå
Växel: 020 637 7070

neuvonta@rosknroll.fi
www.rosknroll.fi

Västra Nylands avfallsnämnd
roskaraati@roskaraati.fi

Borgå regionala avfallsnämnd
jatelautakunta@porvoo.fi

Spara!

REDAKTION OCH LAYOUT:
Recommended | reco.fi

REDAKTÖRER:
Tarja Salojärvi, Kaisa Alapartanen,
Timo Sormunen, Kaisa Halme

FOTOGRAFIER:
Meeri Utti, Ilona Savola, Maiju
Lehtiniemi, Juha Flinkman, Sabina
Lindström, Kaisa Halme, Rosk'n Roll
och Shutterstock

TRYCKERI:
PunaMusta

Rosk'n Roll avfallshanteringstjänsters kundtidning delas ut som ett offentligt meddelande till alla hushåll och fritidsinvånare i västra och östra Nyland.

VÄRDEFULLT AVFALL?

AV TIDNINGSARTIKLARNA SOM BERÖR AVFALL och avfallshantering får man rätt ofta uppfattningen att avfall faktiskt har blivit ett värdefullt råmaterial.

I praktiken är kostnaderna för insamling och ändamålsenlig hantering av hushållsavfall ofta mångdubbla jämfört med priset som betalas för material som återvinns ur avfallet.

Värdet av de förnödenheter som vi använder är allt oftare ett immateriellt värde förknippat med kunskapen och egenskaperna i anslutning till produkterna. Smarttelefonen är ett bra exempel. Försäljningspriset kan uppgå till hundratals euro, men värdet av de material som används i tillverkningen ligger på omkring en euro.

Varför ska man då sortera och återvinna avfall, om priset på materialet som man utvinner inte ens täcker kostnaderna för verksamheten?

Det är bra att lägga märke till att det inte är endast materialens penningvärde som beskriver produktionens helhetseffekter. Användningen av återvunnet material minskar konsumtionen av primära material och mängden energi som behövs för tillverkningen. Det här spelar roll särskilt för naturen.

Vid sidan om återvinning har begreppet cirkulär ekonomi dykt upp i diskussionerna. Målet är en så långvarig cirkulation av produkterna och det därmed förbundna värdet som möjligt. En välfungerande cirkulär ekonomi är ekonomisk även för naturen. Förutsättningarna för cirkulär ekonomi skapas redan i det skedet då produkterna och tjänsterna planeras – i det här hänseendet befinner vi oss fortfarande alldeles i början.

Avfallshanteringen tar emot mycket återvinningsmaterial vars materialvärde är lågt, men som det av miljöskäl är motiverat att utnyttja. För återvinning och utnyttjande av avfall behövs vanligtvis pengar. Pengar samlas in från konsumenterna i form av avfallsavgifter eller produktpris, t.ex. i priset av mjölkpaket.

Rosk'n Roll har som uppgift att sköta sin andel när det gäller att utnyttja avfall så effektivt som möjligt. Sålunda är vår verksamhet kostnadseffektiv även ur kundernas perspektiv då vi går mot en genuin och riktig cirkulär ekonomi.

Jukka Paavilainen,

verkställande direktör, Rosk'n Roll

PAKKAUSLASI • FÖRPACKNINGSGLAS

- Kirkkaat ja värilliset lasipakkaukset
- Lasipullot ja -purkit

El astioita tai ikkunalasiasia

- Färgade och ofärgade glasförpackningar
- Glasflaskor och -burkar

INTE kärl eller fönsterglas

Östersjön

TILLFRISKNAR MED GEMENSAMMA KRAFTER

Anhopningar av blågrönalger och simförbud har varit vardag längs med Finska vikens stränder under de senaste tjugo åren. Trots att det nu börjar se bättre ut är det känsliga havsområdet fortfarande utsatt för en tung miljöbelastning. Belastningen kan vi emellertid lätta på genom våra egna val i vardagen.

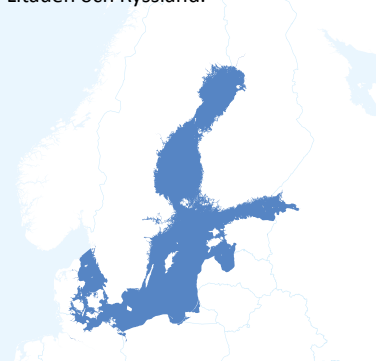
Text Timo Sormunen **Foton** Maiju Lehtiniemi, Juha Flinkman och Shutterstock

Hos utvecklingschef Juha Flinkman som ansvarar för verksamheten på Finlands miljöcentralers havsforskningsfartyg Aranda fick man vid millennieskiftet ännu förgäves söka efter ett leende. Nu är hans uppsyn betydligt ljusare.

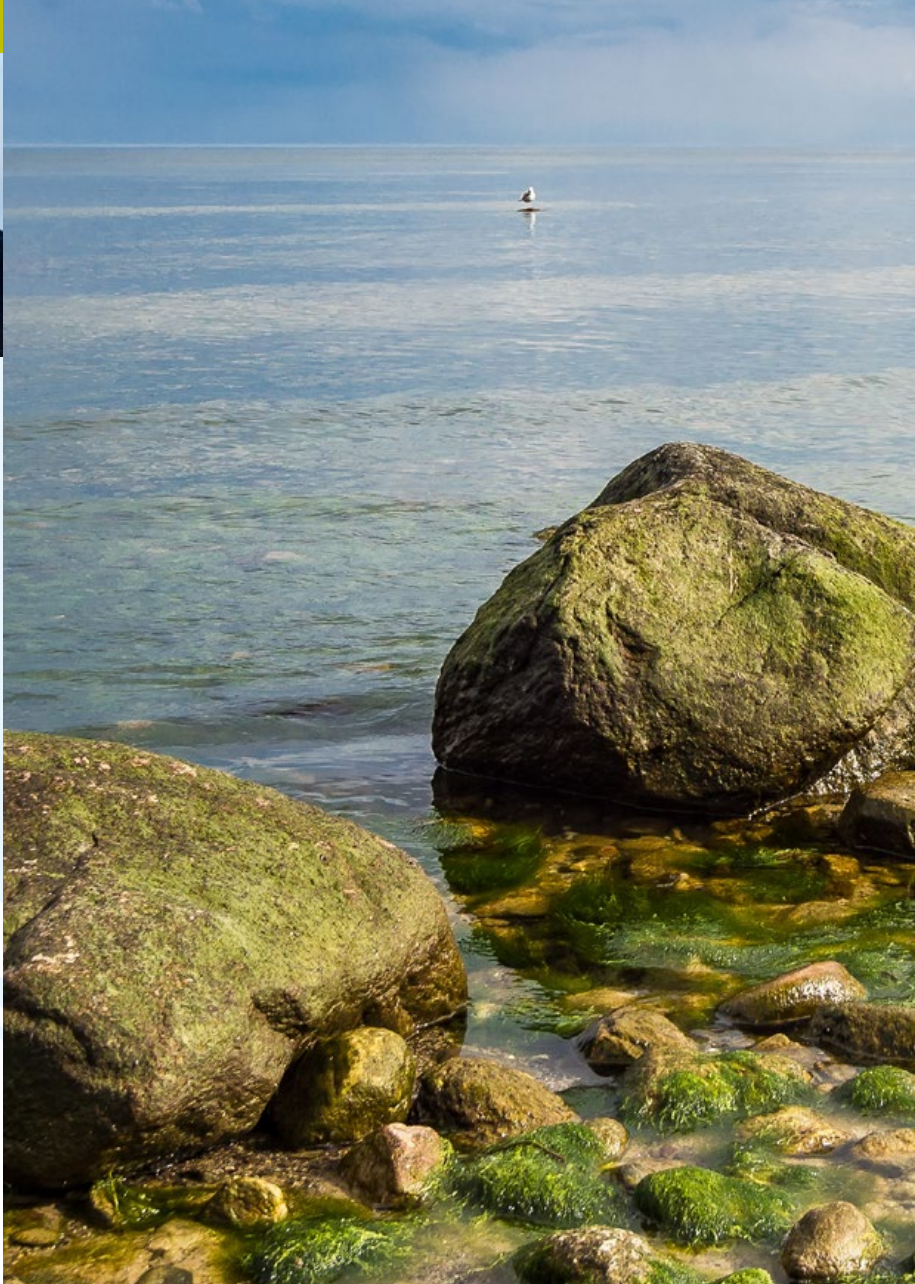
ÖSTERSJÖN är ett sårbart ekosystem på grund av att havet är grunt, salthalten är låg och tidvattnet svagt. Havet är beläget på en kontinentalplatta så att det i genomsnitt är endast 54 meter djupt. Kattegattsundet mellan Sverige och Danmark skiljer detta sidohav till Atlantiska oceanen från Nordsjön. Världens näst största brackvattenbassäng ligger mellan Finland, Sverige, Danmark, Tyskland, Polen, Estland, Lettland, Litauen och Ryssland.

I ANSIKTET PÅ UTVECKLINGSCHEF Juha Flinkman, som ansvarar för verksamheten på Finlands miljöcentralers havsforskningsfartyg Aranda, fick man vid millennieskiftet ännu förgäves söka efter ett leende, när han tillsammans med sin besättning återvände från Östersjön.

Orsaken var klar: den grunda brackvattenbassängen är en av de mest förorenade i sitt slag och lider av fortsatt syrebrist till följd av övergödning av fosfor. För invånarna längs kusten, stugägarna, fiskarna och soldyrkarna på badstränderna tog det här sig uttryck bland annat i alganhopningar och slemmiga fisknät.

Den redan knappa artrikedomen i Östersjön verkade krympa ännu mera. Till exempel hade torsken lämnat sina gamla hemtrakter och simmat tillbaka i riktning mot de saltigare vattnen i de danska sunden.

”När jag som barn i slutet av 1960-talet tillbringade somrarna till sjöss i Finska viken, kunde man se upp till sex meter ner i vattnet. Under de sista årtionden har vattnet som värst varit en enda algvälling”, suckar Flinkman.

Nu är mannens uppsyn klart ljusare för samarbetet som bedrivits för att skydda Östersjön har tydligt burit frukt. Attityderna har förändrats och omfattande investeringar i avloppsreningsverk i bland annat Ryssland och Polen har förbättrat allmäntillståndet i havsområdet med multipla besvär.

”Det finns fortfarande tillräckligt med arbete och vi kommer förmodligen inte att slippa de blågröna algbältena på en lång tid. Läget har emellertid förbättrats verkligt snabbt. För tio år sedan hade jag inte själv trott på det här”, gläder sig den erfarna marinbiologen.

Tidtabellerna
för ambulerande
insamlingar hittar du
i **Avfallsguiden!**

Rosk'n Roll deltar i räddningsarbetet

ÖSTERSJÖNS VÄLMÅENDE är nära förbundet även med Rosk'n Rolls verksamhet och orsaken är klar. Företagets verksamhetsområde omfattar en ansevärd del av Finska vikens kust från Hangö till Lovisa.

"Inom området finns med skärgården inräknad nästan 30 000 sommarbostäder. I en sådan region måste avfallshanteringen fungera friktionsfritt", betonar VD:n för Östra Nylands Avfallsservice **Vesa Heikkonen**.

Arbetet för en renare miljö utförs målinriktat enligt principen "lite bättre". Det entydiga målet är att avfallet i stället för att hamna i naturen slutar på rätt plats och vidarehanteras.

"Vi har ordnat med insamling för enskilda fastigheter och anlagt blandavfallspunkter i skärgården och på kustområdena. Det finns ett tätt ekopunktsnätverk för insamlingen av nyttoavfall. Blandavfallspunkterna i östra Nyland är utrustade med larmautomatik som slår larm i god tid när kärlet behöver tömmas", räknar Heikkonen upp.

Fastigheternas bioavfall kan efter förgasningsprocessen användas som gödsel för jordförbättring.

Vesa Heikkonen, verkställande direktör,
Östra Nylands Avfallsservice Ab

I skärgården samlas också farligt och tungt avfall och metallskrot upp. Insamlingen går i juli till sjöss mellan Sibbo och Lovisa och längs kustvägarna i västra Nyland.

"Fastigheternas bioavfall kan användas som gödsel för jordförbättring efter förgasningsprocessen. I konkurrensutsättningen för att utse en partner för hanteringen av bioavfall har förbättringen av näringscykeln varit ett kriterium. I vattnet från förgasningsverket till avloppsreningsverket får det bara finnas kvar 20 % av det hanterade bioavfallsets ursprungliga kvävemängd", berättar Heikkonen.

Rosk'n Roll avfallshanteringstjänster har för sin del tillgodosett invånarnas önskan att återvinna plastavfall. Alla avfallsstationer tar emot sorterad förpackningsplast.

"Nedskräpningen av Östersjön beror alltså inte på en brist på återvinningsmöjligheter."

Om Östersjöns tillstånd går i en bättre riktning, så kan enligt VD:n samma fenomen konstateras i kundernas inställning.

"Vi har bedrivit upplysningsarbete i över 20 år bland annat i skolorna och nu börjar det verkligen synas. För kommande generationer är en minskning av avfallet, sortering och miljöfrågor redan självklarheter. Det kommer säkert också att hjälpa Östersjön", förutser Heikkonen.

Klar riskgrupp

Östersjöns nedgång började strax efter världskriget, när kustländernas industrier och lantbruk tog allt större steg i utvecklingen. Östersjön måste smälta väldiga mängder avloppsvatten och konstgödsel från lantbruken som ledades ut i vattnet.

"En forskarkollega jämförde Östersjön med en medelålders man som redan har ett medfött lung- och hjärtfel. Trots dessa risker börjar han äta för mycket, röka kraftigt och dricka rikligt med alkohol. Östersjön var i samma skick efter kriget", konstaterar Flinkman.

”En forskarkollega jämförde Östersjön med en medelålders man som redan har ett medfött lung- och hjärtfel.”

→

Östersjön största problem är det grunda vattnet och skiktningen. Genomsnittsdjupet är endast 55 meter och även på de djupaste ställena bara 450 meter. I ”riktiga” hav mäts de djupaste ställena alltid i kilometer.

Ett problem utgör också det svaga vattenutbytet. Den enda leden till vidare vatten löper längs de smala och grunda danska sunden. Tillståndet varierar i de olika delarna av Östersjön. Fortsättningen av Salpausselkä löper längs havsbotten söder om Åland och bildar en effektiv bottendamm mot Bottenviken. Finska viken har inget sådant skydd.

De förr tämligen regelbundna saltpulsarna från Atlanten försvann även de för en lång tid i slutet av 1970-talet. Sådana har sedermera iakttagits 1993, 2003 och 2014.

Små bäckar ger bättre välmående

I Östersjöns avrinningsområde ingår 14 stater och området har sammanlagt nästan 90 miljoner invånare.

Trots att de största källorna för punktbelastning av näringsämnen har kunnat täppas till genom samarbete, avtal och investeringar finns det fortfarande många bäckar som

måste däckas upp. Diffus belastning, som bland annat omfattar lantbruket, är den största näringskällan i Östersjön. För fosforgödsel som ständigt blir allt dyrare söks intensivt mera ekologiska alternativ, av vilka slammen som mognar i avrinningsdiken är ett.

Många organisationer arbetar för att bidra till att Östersjön blir friskare, men man kan också underlätta havets brydsamma situation genom sina egna val i vardagen. Handlingarna kan kännas obetydliga för den enskilda människas del, men tillsammans blir de betydelsefulla, påminner Flinkman.

”Vid sidan om normal avfallshantering lönar det att i skärgården eller på strandstugan se till att tvättvattnet inte hamnar direkt i havet. Tvätta mattorna på de avsedda tvättplatserna för mattor i stället för på bryggan vid stugan. Fiske och närproducerad mat som producerats utan överflödigt gödsel är också goda handlingar för Östersjöns väl. Och elektricitet kan vid behov produceras med solpaneler”, vägleder Flinkman. 🟡

FORSKNINGSFARTYGET ARANDA är det tredje fartyget med namnet Aranda. Hemmahamnen för fartyget som är registrerat under finsk flagg är Helsingfors och fartyget ägs av Finlands miljöcentral. Aranda kan sättas in överallt i världen, även om fartyget i huvudsak har planerats för forskning på Östersjön. Fartyget är isförstärkt, så det har kunnat göra forskningsresor från Antarktis och ända upp till Norra Ishavet.

ROSK'N ROLL

AVOINNA • ÖPPEN

ma • 11–18 • må
to • 10–17 • toLOVISA RÖJER VÄG FÖR
SJÄLVBETJÄNINGSSTATIONERDEN FÖRSTA
AUTOMATISKA
AVFALLSSTATIONEN
PLANERAS

Text Tarja Salojärvi Foto Sabina Lindström

När automatavfallsstationen blir klar är Lovisa avfallsstations kunder inte längre bundna vid avfallsstationens öppettider när de för avfall till stationen.

AUTOMATISKA AVFALLSSTATIONER ÄR fortfarande ett främmande begrepp i Finland, men inte länge till. Rosk'n Rolls mest betydande utvecklingsprojekt under året är automatiseringen av avfallsstationen i Lovisa. Avsikten är att den moderniserade stationen ska tas i bruk 2018.

Annorstädes i Europa, till exempel i Sverige, finns det några exempel på automatiska avfallsstationer. I Finland planerar förutom Rosk'n Roll också Pirkanmaan Jätehuolto en ny automatiserad avfallsstation i Tammerfors.

Syftet är att genom automatiseringen förbättra servicenivån, öka antalet kunder som använder stationstjänsterna och minska missbruket av eko- och blandavfallspunkterna.

En automatisk avfallsstation innebär att det med hjälp av teknologin är möjligt att sköta ärenden där utan att det finns personal på plats.

"I framtiden kommer personalen vid avfallsstationen i Lovisa att betjäna kunderna på vissa bestämda tider. Genom automatiseringen kan vi emellertid utvidga öppettiderna", framhäver driftchefen **Tommi Itkonen**.

Avfallsstationen i Lovisa är nu öppen på måndagar kl. 11–18 och torsdagar kl. 10–17, under sommarsäsongen dessutom på jämna veckors lördagar kl. 9–14. 🟡

DET SOM ÄNNU GÅR ATT ANVÄNDA ÅTERVINNS, LUMPOR SLÄNGS I BLANDAVFALLET

Rosk'n Roll medverkar i Telaketju

I FINLAND UPPKOMMER ÅRLIGEN tio miljoner kilo avlagda textilier. Det finns ingen särskild insamling för avlagda textilier. Sålunda har de hamnat i avfallskraftverken för att utnyttjas som energi. Ökad återvinning av avlagda textilier skulle ha en betydande effekt på höjningen av återvinningsgraden.

Inom Sydvästra Finlands Avfallsservices område fullföljdes projektet *Textil 2.0* som samlade in information, tog fram anvisningar samt fungerande som tillväxtunderlag för en ny affärsverksamhet som utnyttjar återvinningstextilier. Projektet fick sin fortsättning i *Telaketju*. Telaketju har som mål att bygga upp en insamlings-, sorterings- och vidareförädlingshelhet för avlagda textilier i Finland. Telaketju leds av Sydvästra Finlands Avfallsservice, Åbo yrkeshögskola och VTT. Rosk'n Roll avfallshanteringsjänster medverkar i kedjan.

"Vi följer med Telaketjus utvecklingsarbete och vi är redo att börja ta emot textilavfall när kvalitetskraven för textilierna har fastställts och det har skapats flera mål för utnyttjandet. Tills vidare kan man själv återvinna användbara hela och rena

kläder på loppmarknader eller via välgörenhetsorganisationer. Rätt adress för lump är blandavfallskärlet", säger **Vesa Heikkonen** som är Rosk'n Rolls representant i Telaketju.

Bland dem som utnyttjar textilavfall i Finland kan tills vidare endast nämnas Globe Hope i Vichtis som tillverkar kläder, väskor och andra accessoarer och Dafecor Oy som avlagda textilier tillverkar olika slag av skyddsmattor som bland annat kan användas som oljebekämpningsmattor.

FLERFACKETT UNDERSÖKS

FLERFACKSTJÄNSTEN betyder att det på egnahemshusets gård placeras ett avfallskärl med fyra fack, i vilket man utöver blandavfall sorterar kartong, glas och metall. Avfallskärllet töms av en sopbil med fyra fack. Dessutom kan man ansluta ett kärl för papper till tjänsten.

Rosk'n Roll inleder i vår en undersökning i Borgå och Sibbo, där de som deltar i experimentet får två avfallskärl med fyra fack till den egna gården. Sålunda ökar antalet avfallsslag som avhämtas till åtta. På många kunders begäran har vi inkluderat bioavfall och förpackningsplast.

”Vi undersöker hur mycket nyttoavfall som kan återvinnas på det här sättet. Dessutom utreder vi om det är möjligt att genomföra ett så omfattande insamlingssystem till ett pris som kunderna är redo att betala”, berättar **Vesa Heikkonen** vid Rosk'n Roll avfallshanteringstjänster.

Lovisabon **Kati Kivilahti-Fagerudd** har positiva erfarenheter av en vanlig flerfackstjänst: ”Särskilt för att de som bor i egnahemshus också får möjlighet att genast sortera avfallet så att det inte samlas här hemma i många olika knyten.”

”Som återvinnare är jag mycket intresserad av möjligheten att samla plast och bioavfall”, tillägger hon.

EU har fastställt ett återvinningsmål på 50 procent för Finland vad gäller kommunalt avfall och fram till 2030 kommer målet att stiga till 60 procent. Idag återvinns drygt 40 procent av det kommunala avfallet.

Anslut dig när som helst
till tjänsten med ett flerfackskärl.
Fråga vår kundbetjäning om
flerfackstjänsten finns på
ditt bostadsområde.

Flera sorteringsmöjligheter för husbolagen i västra Nyland

TILLS VIDARE FINNS DET I DE FLESTA husbolagen i västra Nyland inte sortering av kartong, glas och metall. Rosk'n Roll börjar erbjuda husbolagen insamling av nyttoavfall under år 2017.

”Det här gör sorteringen ännu enklare för invånarna än tidigare. Vi erbjuder en tjänst som underlättar vardagen direkt hemma på gården”, säger servicechef **Marko Printz**.

När nyttoavfallet särskiljs från blandavfallet styrs materialet till återvinning. Även ekonomiska orsaker uppmuntrar till omsorgsfull sortering: avfallshanteringens helhetskostnader minskar i husbolagen, om blandavfallet minskar till följd av sortering och det behövs färre blandavfallskärl än tidigare.

Rosk'n Rolls experter hjälper kunderna att planera hela husbolagets avfallshantering – avfallskärl, placeringen av dem, tömningsintervallerna osv. – så att de passar de enskilda behoven. I syfte att ordna en nyttoavfallsinsamling kan husbolagens representanter ännu under våren lämna information om arrangemangen kring avfallshantering till Rosk'n Roll.

Enligt bestämmelserna om avfallshantering ska avfall samlas in separat så här:

5

Bioavfall,
när fastigheten
har 5 eller fler
lägenheter.

20

Kartong,
när fastigheten
har 20 eller fler
lägenheter.

40

Glas och metall,
om fastigheten
har 40 eller fler
lägenheter.

Vinn
ett presentkort på

**300
euro**

till en järnhandel
i sommar!

Fortgående utveckling med hjälp av kundrespons

Rosk'n Roll avfallshanteringstjänster utreder i en elektronisk enkät hur tjänsterna fungerar och vad som behöver utvecklas. **Du kommer till enkäten via webbplatsen www.rosknroll.fis ingångssida.** Enkäten om kundtillfredsställelsen är öppen hela tiden. Kundresponsen är mycket viktig för utvecklingen av avfallshanteringen.

När du har besvarat enkäten kan du delta i en utlottning där vinnaren får ett **presentkort på 300 euro till en järnhandel**. Under året ordnas två utlottningar, följande lottdragning äger rum i juni.

Rosk'n Roll avfalls- hanteringstjänsters kontor i Borgå har ny adress

Östra Nylands Avfallsservice Ab:s kontor har sedan februari betjänat på adressen **Industrivägen 4, 06150 Borgå**. Rosk'n Roll avfallshanteringstjänsters kontor och kundbetjäning i Borgå finns nu i Östermalms industriområde på andra våningen i tryckeriet Bookwells hus. De övriga kontaktuppgifterna har inte ändrats.

Kundservice

**mån–fre 8.30–15.30 tfn 020 637 7000 eller
asiakaspalvelu@rosknroll.fi**

BESTÄLL EN DEKAL, SKRIV UT GUIDEN ELLER HÄMTA EN KALENDER

Du kan avgiftsfritt beställa olika material hos Rosk'n Roll avfallshanteringstjänster. På webbplatsen **neuvonta@rosknroll.fi** kan du bland annat beställa broschyrer över olika avfallshanterings-tjänster, dekaler och guider.

DEKALER:

- Dekaler för olika slag av avfall för sopkärlen (blandavfall, bioavfall, metall, kartong, glas)
- Dekal med fastighetens nummer för sopkäret
- Ingen reklam-dekal
- Hundbajsdekal för sopkärl

GUIDER:

- Komposteringsguide
- Hemmets sorteringsguide
- Så här återvinner du läkemedelsavfall
- Luktfrött dass

FÖR HUSBOLAG

- Utskrifter för sorteringstavlan på uppsamlingsstället
- Dekaler för olika slag av avfall för markbehållare och underjordsbehållare

Du kan också skriva ut guider och broschyrer själv på webbplatsen:

www.rosknroll.fi/om-atervinning/guider-och-broschyrer/

Rosk'n Roll har skickat ut avfallshanteringskalender 2017 per post till alla öst- och västnylänningar. Om du inte har fått en kalender kan du hämta den gratis på närmaste avfallsstation.

Avfallsrådgivarna hjälper när du har avfallsproblem

Miljöutbildarna Sabina Lindström och Malin Kurkisuo har påbörjat utbildningarna för avfallsrådgivare och de första som fick utbildningen var östra Nylands marthaförening.

Ilona Savola

MILJÖUTBILDARNA Sabina Lindström och Malin Kurkisuo ger årligen tusentals av Rosk'n Roll avfallshanteringstjänsters kunder råd om sortering och service. Till exempel skolklasser, daghemsgrupper och invånarföreningar kan beställa miljöutbildarna för avgiftsfria rådgivningsbesök.

Eftersom det råder stor efterfrågan på den kunskap avfallsexperterna ger, utbildar Rosk'n Roll avfallshanteringstjänster freelance-avfallsrådgivare för enskilda rådgivningsuppdrag. Avfallsrådgivarna som har vana att uppträda och intresse för miljöfrågor förväntas kunna hjälpa invånarna i sin närhet att lösa avfallsproblem.

För att bli avfallsexpert behöver du inte en särskild utbildningsbakgrund, utan du får en övergripande utbildning av miljöutbildarna.

Beställ en miljöutbildare eller
en avfallsrådgivare eller ta reda på mera
om utbildningen till avfallsrådgivare
neuvonta@rosknroll.fi

SOPPOLISERNA KOMMER IGEN!

SOPPOLISERNA ÄR ROSK'N ROLL avfallshanteringstjänsters traditionella sommarkampanj vars syfte är att minska på sommarens avfallsproblem.

”Sommaren är rusningstid hos oss, när invånarantalet i vårt område ökar tack vare sommargästerna. Därför har vi under ett flertal år satsat på sommarkampanjen”, säger Rosk'n Rolls informatör **Kaisa Halme**.

Soppoliserna ger invånarna råd i samband med sommarevenemang, vid eko- och blandavfallspunkterna och i de sociala medierna.

”Vi hoppas att kampanjen hjälper våra kunder att hitta rätt adress för sitt avfall. I år lyfter vi särskilt fram våra förnyade avfallsstationstjänster.”

Soppolisen hjälper invånarna
med avfallsproblem under semestern
och i vardagen.

Stängda lock, fri rutt – och föraren tackar!

En fungerande logistik är nyckellänken för avfallshanteringen. Mika Linnanmäki ser till att jobbet sköts i Lojo och närområdena.

Text Timo Sormunen Foton Meeri Utti och Rosk'n Roll

LOJO, VIRKBY, MAKSJOKI, TYNNISMALMEN OCH VABBY.

Det är lojobon **Mika Linnanmäkis** koordinater när han rattar sin sopbil ut på vägen för att börja en ny arbetsvecka.

Varje dag hinner han med några hundra stopp längs med rutten. Därför är det viktigt hålla tidtabellen om man ska hinna med de sista avfallskärnen under arbetsdagen.

”Om tidtabellen spricker genast på morgonen är det särskilt på vintern svårt att ta igen den förlorade tiden”, konstaterar Linnanmäki utifrån sin körerfarenhet på åtta år.

Halkan är vintertid den största utmaningen både för bilen och för föraren. Även med tunga fordon ska man komma fram till de mest isolerade boningarna och ofta före snöplogen. Sopkärlet å sin sida är svårt att flytta på, om det står mitt bland snödrivorna eller om det överhuvudtaget är svårt att hållas på fötterna på den isiga gårdsplanen.

”Det underlättar arbetet om omgivningens är upplyst och det finns en dekal med hastighetens nummer. Förutom sand kan man kasta lite salt kring sopkärlet och under det. Då fryser sopkärlet inte fast på gården”, tipsar Linnanmäki.

Det lönar sig också att gallra bort grenar på träd och buskar längs med körrutten. Det förbättrar sikten och säkerheten och ger föraren lite mer svängrum.

Onödiga grejor till avfallsstationen

Om somrarna är förarna tacksamma om avfallsutrymmet och omgivningen kring soptunnan är fria från andra föremål. I värsta fall är området kring soptunnan förvaringsplats för blandat bråte.

”I större husbolag är avfallsutrymmena vanligtvis i mera städad skick. Den här tillfälliga lagringen är ett större problem bland invånarna i egnahemshus”, konstaterar Linnanmäki.

Det lönar sig att skära grenar på träd och buskar längs med sopbilens rutt också på backspeglarnas höjd. Då förbättras sikten och säkerheten.

Samtidigt påminner han om att soptunnan uttryckligen är avsedd för hushållsavfall. Spillolja, trasiga hushållsmaskiner och verktyg hör hemma på avfallsstationen eller på en ändamålsenlig mottagningsplats.

”Det vore bra om locket på soptunnan alltid kunde stängas så att fåglar och gnagare inte kommer åt att festa på innehållet. Om du lämnar sopsäckar intill får de inte vara väldigt tunga”, säger proffset som vägledning.

Askan från eldstäder och annat avfall som dammar lönar det sig att lägga till exempel i en sluten påse så att den inte dammar när kärlet töms. Linnanmäki påminner andra förare om situationshastigheten. Om en sopbil står parkerad på gatan eller vägen, dyker också dess förare snart upp.

Skall skrämmer inte

På områden med egnahemshus får avfallshanteringens yrkesfolk ofta stifta bekantskap med sällskapsdjur, främst

hundar. Ibland släpper inte husvaktens föraren ens i närheten av soptunnan.

”Hundar borde hållas kopplade och om någon inte tycker om främmande vore det bra att också informera oss. Hundar som skäller gör ingenting, men de borde inte få bita sig fast i byxbenet”, skrattar Linnanmäki.

Irriterande om somrarna är också bina som gärna bygger bon i avfallsutrymmen och i närheten av soptunnor.

”Det lönar sig att bekämpa eller ha sönder bona i tid och även i övrigt hålla omgivningen kring soptunnan städad. Då lockas inte insekter och smådjur till soptunnan.”

ETT LITET HUS I LOVISA

**Som byggprojekt kräver det egna hemmet
åsikter, erfarenhet och val – också
kring återvinning och avfallshantering.**

Text Kaisa Alapartanen **Foton** Meeri Utti

LOVISABON Hanna Laakkonen förverkligade drömmen om ett eget hus som länge hade legat och grott. Laakkonen hade redan lite erfarenhet av att bygga hus.

”I mitt eget husprojekt ansvarade jag för första gången för allt, från den ursprungliga ritningen till tekniken. Tillsammans med en bra byggnadsentreprenör har allting förlöpt superbra”, gläder sig Laakkonen.

Värderingar

Utgångspunkten för byggprojektet var att bygga ett hem som håller för tidens tand och är av lämplig storlek även då barnen flyttar hemifrån.

”Det var också viktigt att få gå runt det egna hemmet”, säger Laakkonen och suckar leende.

Ekologiska aspekter och återvinning är viktiga värderingar för Laakkonen. De har styrt valet av material i hemmet. Ångspärren uppfördes med Intello i stället för med plast och som isoleringsmaterial användes Ekovilla som andas. Golvet är av finskt trä med låga utsläpp. →

**I hemmet utan
dörrar finns
tillräckligt med
eget utrymme för
var och en. Loftet
är sonens rike.**

**Återvinningskärlen
av cellulosa kan
också diskas
i diskmaskinen.**

→ Noggrant utvalda, återvunna och restaurerade möbler ger helheten ett pikant tilläggsvärde, som skapats med en yrkeskunnig inredares säkerhet. Ett gammalt skåp i trä intar paradplatsen. Med hjälp av ny färgyta och nya handtag har det gamla skåpet anpassats till den övriga inredningen.

”När man gör något själv får man det som man vill ha”, gläder sig Hanna.

Förvaring på väggen

Hemma hos Hanna Laakkonen finns det bara en dörr in-omhus – till toaletten. Målet för husprojektet var att skapa ett effektivt och fungerande hem där de koncisa 72 kvadratmetrarna har utnyttjats optimalt. I det gemensamma öppna utrymmet tillbringar familjen tid tillsammans. Alla har var sitt eget ställe att dra sig tillbaka till när man vill ha lugn och ro.

”I planeringsskedet funderade jag noggrant på planlösningen och ifrågasatte rentav vår familjs levnadsvanor”, beskriver Laakkonen.

Som resultat av funderingarna kom förvaringen att koncentreras till en vägg. Kläderna hänger på en 8 meter lång stång, inom räckhåll bakom skjutdörrar.

”Jag är inte minimalist, men jag vill inte att det ska finnas föremål i mina skåp som jag inte ens kommer ihåg att de finns!”

Den tydliga förvaringen möjliggör även en i övrigt enkel inredning. Och man släpar inte hem onödiga prylar när allt har sin egen givna plats.

Avfallshantering fungerar

Hanna Laakkonen är inredningsexpert och estetiken har också spelat en roll när sorteringspunkten har anlagts. Återvinningskärlen av cellulosa kan också diskas i diskmaskinen, så att återvinningen åtminstone inte går i stöpet på grund av otrevliga plasthinkar.

Under byggprojektet stod ett avfallsflak på gården. Användningsbara material samlades för återvinning på tomten eller såldes och metallen återvanns separat. Därefter ska obehandlat virke cirklas till ved för Laakkonens kamin där det värmer i vinterkylan.

För sitt egna hemshus avfallshantering valde Hanna Laakkonen flerfackskärlet.

”Jag motiverade den lite dyrare lösningen för mig själv med att jag sparar tid och bensin, när jag inte behöver transportera olika slag av avfall till ekopunkten. Och jag sparar ju också skåputrymme på det här viset”, konstaterar Laakkonen. ■

GÖR PLATS HEMMA FÖR SORTERING

SORTERINGEN ÄR EN SMIDIG DEL av lojobon Annmarie Kuurtos vardag. I köket har Kuurto och hennes familj fått plats med 9 insamlingsfack för olika avfallssorter: papper, kartongförpackningar, glas, metall, bioavfall, batterier, läkemedelsavfall, plastförpackningar och blandavfall.

Kuurto börjar sortera avfall redan i affären. ”Kan jag välja en produkt som är så förpackad att det inte uppstår onödigt med avfall? Eller behöver jag överhuvudtaget produkten”, säger Kuurto och uppmanar till eftertanke.

Det går inte att helt undvika avfall och det lönar sig att planera förvaringen av olika material. Vid förvaringen av återvinningsmaterial kan du också vara kreativ.

”Hos oss fungerar de stora förpackningarna för kattfoder som insamlingskärl för plastförpackningar”, tipsar Kuurto.

För att undvika luktolägenheter sköljer familjen ur återvinningsbara glas- och metallburkar innan de placeras i kärlen.

Familjens vardag framför avfallsskärnen underlättas av att alla lär sig sortera. Man kan lära sig lite i taget. Återvinningen kan inledas med ett slag av avfall åt gången, till exempel så att man först sorterar plastförpackningar.

”Det kan också uppmuntra till att sortera alla plastförpackningar som annars skulle hamna i blandavfallsskärlet, när man inte hela tiden måste ta ut skräppåsarna till avfallsskärlet”, konstaterar Kuurto.

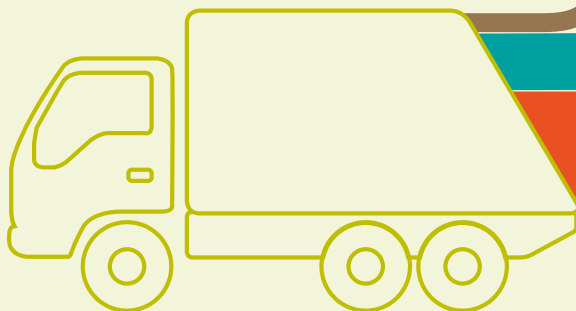
Det lönar sig också att märka ut insamlingskärlen tydligt så att alla vet vilket material som ska läggas i vilket i kärl.

”I Finland har återvinningen av dryckesburkar och flaskor redan fungerat effektivt i många år. Det hjälper naturligtvis att man får pant för dem. Men det visar å andra sidan att vi klarar av det,” uppmuntrar Kuurto.

Avfall till återvinning – inte till avstjälningsplatsen

Nästan allt avfall som Rosk'n Roll avfallshanteringstjänster tar emot utnyttjas. Av den totala mängden avfall är det bara omkring 10 procent som hamnar på avstjälningsplatsen. Och dit är det inte heller längre tillåtet att föra annat avfall än sådant i vilket helhetshalten av organiskt kol ligger på mindre än 10 procent.

Tack vare invånarnas sortering utnyttjas cirka 20–30 procent av avfallet som material. Av helhetsavfallsmängden styrs 60 procent till energiproduktionen. Rosk'n Roll hanterar inte avfallsmaterial själv, utan leder vidare de mottagna avfallen till hantering hos samarbetspartner.

Avfallshanteringsmyndigheten påminner

Borgå regionala avfallsnämnd är avfallshanteringsmyndighet för kommunerna Askola, Borgnäs, Borgå, Lovisa och Sibbo.

Avfallsnämndens tjänsteinnehavare i östra Nyland är tf. avfallshanteringskoordinator **Sanna Tarmi**.

Det är avfallsnämndernas avfallshanteringsföreskrifter och avfallstaxan som styr avfallshanteringen.

Du kan läsa avfallshanteringsföreskrifter och avfallstaxan för östra Nyland på adressen:
www.borga.fi/avfallshanteringsmyndigheten

Västra Nylands avfallsnämnd är avfallshanteringsmyndighet för kommunerna Hangö, Ingå, Högfors, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis.

Avfallsnämndens tjänsteinnehavare i västra Nyland är avfallsombud **Christine Perjala**.

Det är avfallsnämndernas avfallshanteringsföreskrifter och avfallstaxan som styr avfallshanteringen.

Du kan läsa avfallshanteringsföreskrifter och avfallstaxan för västra Nyland på adressen:
www.roskaraati.fi/bestammelser/
www.roskaraati.fi/taxa_och_avgifter/

10 %

AVSTJÄLPNINGSPLATSEN

Läs mera:
www.rosknroll.fi/
om-atervinning/
vad-hander-med-
avfallet/

**Rosk'n Roll hanterar
inte avfallsmaterial
själv, utan leder vidare
de mottagna avfallet
för hantering hos
samarbetspartner.**

20–30 %

MATERIALNYTTOANVÄNDNING

Akkumulatörer

Kartong

Glasförpackningar

Metall

Plastförpackningar

Papper

Batterier och små
akkumulatörer

Lastpallar av trä,
kabeltrummor

Skrotbilar

Elapparater

Planglas

Användbara kläder

Oljeavfall

60 %

ENERGIPRODUKTION

Bioavfall

Impregnerat trä

Träavfall

Byggavfall

Ris, kvistar och
julgranar

Blandavfall

Farligt avfall

Intervall för tömning av avfallskärl

Tömningsintervallen för avfallskärl grundar sig på avfallsmängden och avfallshanteringsföreskrifter. Blandavfallskärl ska normalt tömmas minst varannan vecka.

Förutsättningen för en längre tömningsintervall är att bioavfallet komposteras i en värmeisolerande kompostbehållare som är skyddad för skadedjur. Dessutom ska farligt avfall och nyttoavfall sorteras och avfallshanteringen ska i sin helhet genomföras i enlighet med avfallshanteringsföreskrifterna. Avfallskärl ska tömmas så ofta att det kan stängas ordentligt och att avfallet får plats i kärlet. Det är absolut förbjudet att minska på avfallsmängden genom att bränna avfall. Det är emellertid tillåtet att bränna obehandlat trä, ris och grenar samt små mängder papper, papp och kartong i fastighetens eldstäder. Det är inte tillåtet att bränna annat brännbart avfall, till exempel plast. Alla förutsättningar måste uppfyllas för att man ska kunna säkerställa att längre tömningsintervaller inte medför nedsmutsning, nedskräpning, lukter och andra hygieniska olägenheter för fastigheten eller den som ska tömma avfallskärl.

Om avfallskärl inte fylls mellan tömningarna kan det bytas ut mot ett mindre kärl. Den minsta möjliga kärlstorleken är 140 liter.

Du kan ansöka om förlängning av tömningsintervaller på en elektronisk blankett i Rosk'n Roll avfallshanteringstjänsters e-tjänst eller på den utskrivbara blanketten på avfallshanteringsmyndighetens webbplats. Den längsta möjliga tömningsintervall för blandavfallskärl som kan beviljas är 8 veckor.

Kontaktinformation

Borgå regionala avfallsnämnd

Krämaretorget B
06100 Borgå
jatelaentakunta@porvoo.fi

Västra Nylands avfallsnämnd

Munkabacken 51
08500 Lojo
roskaraati@roskaraati.fi

SKRÄP HÖR INTE HEMMA I NATUREN

Jan Södersved,

Har fåglar som hobby på alla möjliga sätt, även den övriga naturen ligger honom varmt om hjärtat. Han finns också på Twitter som @jansodersved

Fortfarande hamnar väldigt mängder skräp och avfall i naturen, varav största delen slutligen förs med vinden eller regnvattnet till haven. Det uppskattas att det hamnar närmare 20 ton avfall i världshaven var tjugonde minut. Största delen är plast vars slutliga nedbrytning varar i år eller till och med århundraden. Plasten blir visserligen spröd och bryts ner i mindre delar, men det gör inte plasten mindre farlig för djuren som lever i haven. Tvärtom.

I magen på albatrosser har man funnit allt från flaskkapsyler till små leksaker och tandborstar. Plast som brutits ner i små delar hittas i nästan alla havsfåglars kroppar och en av orsakerna klarnade först nyligen: fåglarna ute på öppet hav har bra luktsinne och söker näring med hjälp av lukter. När skaldjuren äter växtplankton avsköndras dimetylsulfid som fåglarna känner lukten av. Samma blandning uppstår när plast exponeras för havsvatten. Lukten gör att fåglarna tar miste.

I magen stjäl plasten utrymme från näringen, och farliga blandningar kan ta sig in i kroppen. Större bitar kan täppa till eller förstöra fåglarnas matsmältningskanal. I praktiken hamnar världshavens plastav-

fall i hela näringskedjan och slutligen också i människan. Nät och annat avfall som flyter omkring i haven kan bli dödliga fällor för havsfåglarna. Även lockbeten och linor som övergetts på land är farliga för fåglar och andra djur.

Avfall i havet kan vara dödsfällor för havsfåglarna.

Avfallet kan emellertid också vara nyttigt för fåglarna. Vissa arter har börjat använda avfall som bobyggnadsmaterial. Sparvar i Mexico har till exempel lärt sig samla tobaksfimpar till sina bon, eftersom de håller boparasiterna borta.

I världen ger avstjälningsplatsernas avfall föda åt bland annat storkar och rovfåglar. Även i Finland kommer måsar och kråkfåglar långtifrån för att söka föda på avstjälningsplatser. Till exempel är ökningen av gråmåsar åtminstone delvis avstjälningsplatsernas förtjänst. Den effektivare avfallshantering- en innebär emellertid utmaningar för gråmåsen. När avstjälningsplatsernas matbord stängs måste födan i fortsättningen sökas allt längre bort.

Trots att några fågelarter har lärt sig att utnyttja avfall är avfallet ändå skadligt för de flesta fågelarter. Skräp hör inte hemma i naturen. ■